

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת תזריע

תשפ"ד

מהספר פניני הברית

וביום השמיני ימול בשר ערלתו. מאי וביום דהוה ליה למימר ביום בלי ו' דהוא ציווי בפני עצמו, אלא רמז לנו בכיון שאדם שמכניס בנו למילה ביום השמיני אף על פי שהדעת מחייב שמכניסו בסכנה עצומה ועם כל זה מכניסו, אם כן אין הפרש שאם היה אומר לו הקדוש ברוך הוא שימול אותו ביום הראשון או שני או שלישי וכו' היה מונעו מלמולו משום הסכנה דכיון שגם בשמיני סכנה מה לו בראשון או בשמיני, ובהיות כן חושב לו הקדוש ברוך הוא כאילו בכל יום מוהל אותו, וזהו וביום השמיני ימול. כאילו אמר כבר מל אותו ביום הראשון ושני עד שביעי, וביום השמיני ימול גם כן, ולכך אמר וביום: (מדרש תלפיות אות ד)

וביום השמיני ימול בשר ערלתו. מתחיל בו' ומסיים בו' כי כל מעשה בראשית עומד בזכות המילה שנאמר (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה: (רבינו אפרים על התורה) וכן דייק מהפסוק, (כה ג) שש שנים תזרע. סופי תיבות שמע, בפסוק שמע ישראל ששה תיבות לומר לך כל הזרע ששה ימים וינח ביום השביעי מעיד בייחודו של הקדוש ברוך הוא שהוא יחיד וברא כל העולם בששה ימים וינח ביום השביעי וכל הזרע שמיטה כאילו כופר ביחידו של עולם: (רבינו אפרים על התורה פרשת בהר)

החתם סופר הביא מהזהר הקדוש פרשת תזריע (ד"ה ובספרא): איתא, מיום המילה שמתחיל הנשמה הקדושה לכנוס בתוך הגוף הישראלי אינה מתיישבת על מקומה הראוי עד אחר ל"ג יום, ובזה יש להבין אחד הטעמים של ל"ג בעומר, אחר שנימולו ערב פסח (בליל פסח) במצרים אז לא נתיישב בתוכם רוח הקודש עד שמצאה מנוח אחר ל"ב בעומר, וביום ל"ג הוא כמו מי ליוולדת שהוא גמר טהרה: (תו"מ השלם)

זאת תורת היולדת. (יב ז) טעם שמכבדים גם אשה להיות קוואטער, לפי שמצינו מצוות מילה בפרשת אשה כי תזריע, וביום השמיני ימול בשר ערלתו. ותיכף בסמוך זאת תורת היולדת. הרי רמז שיש לאשה שייכות למצוה זו לכן מכבדים אשה להבאת התינוק למילה: (ליקוטי שיחות כרך כב)

ההשתוקקות לקיום מצות הברית

בפרשה זו מוזכר ההשתוקקות למצות הברית בביאור הפסוק "וביום" השמיני ימול, שמוזכר בתוספת ו' ופירושו המפרשים, שהכוונה שכל הימים שלפני הברית מצטרפים ליום השמיני, וכל הימים נאגדים לחטיבה אחת יחד עם יום הברית, וכן ביאר הבאר מים חיים על הפסוק וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים, ולא כתוב שמל ביום השמיני, וההסבר, שכל שמונת הימים הם קבוצה אחת של ימים של המתנה למצוה הגדולה.

ומזה נבין עד כמה גדול ההשתוקקות של יהודים מבוגרים ממדינות חבר העמים שנאסר עליהם קיום מצות הברית, ועכשיו רוצים ויכולים סוף סוף להיכנס בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום בשמחה ונכספים לקיים את המצוה, ולפי דברי הבאר מים חיים מצטרפת הציפיה הגדולה של הרבה יותר משמונה ימים.

יהודי עולה מרוסיה, בגיל 72 התבטא בשעת הברית "כל החיים חכיתי לרגע זה לקיים את מצוות הברית" ודבר זה נמנע ממנו עד אותו היום.

וגם באחד הבריתות של בחור בגיל 16 הצטרפה הסבתה רבה מעל גיל 80 ואמרה שחיכתה כל כך הרבה זמן לראות את הנין שלה מקיים את המצוה, שידעת כמה חשובה המצוה הזאת.

יהי רצון שנוכה לקיים מצוות בהשתוקקות ובשמחה.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

אדם כי יהיה בעור בשרו וגו'. (יג ב) סמך פרשת נגעים לפרשה הקודמת המדברת במילה, לומר לך שהמילה דוחה את הנגעים, כי בכל מקום המצוה המוקדמת דוחה את המאוחרת כמבואר למעלה פרשת ויקהל, על אמרם זכרונם לברכה הקדים שבת למשכן לומר לך שהשבת דוחה מלאכת המשכן. ועל צד הרמז נראה לי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (נדרים לא:): גדולה מילה שדוחה את הנגעים, לפי שסתם מילה סבה למילת כל ארבע ערלות ומכללם ערלת הפה, וכשהוא נימול מערלת הפה לא יספר לשון הרע, ואז לא יבא לידי נגעים הבאים על לשון הרע (ערכין טז:): ועל זה קרא משה תגר באמרו (שמות ה) ומאז באתי לדבר בשמך וגו'. כדעת המדרש (ילק"ש שמות קעד) האומר כל פרקמטיא של משה היתה באז כו'. רמז למילה, וכן מסיק בהדיא בילקוט פרשת בשלח (יומא טז) בפסוק אז ישיר משה. שנקרע הים בזכות המילה שניתנה ביום שמיני כמספר אז, וכן כל אותן אז שמוזכיר במדרש (דברים רבה) בפסוק (ד מא) אז יבדיל משה. כי גם בו רמז למילה המצלת מן שפיכת דמים כמבואר למעלה (פרשת בא) בפסוק (י י) ראו כי רעה נגד פניכם. וכן הצלת נפשו לא היתה אלא באז שנאמר (שמות ד) אז אמרה חתן דמים למולות. וכן קנתירו לא היה אלא באז, שנאמר (שם ו) ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך. אמר משה יודע אני שערל שפתים אנכי ולא באתי לדבר בשמך כי אם מאז שסמכתי על המילה הרמוזה באז שתהיה סבה גם לתיקון ערלת הפה ורואה אני שלא הועילה כלום: (כלי יקר)

ובזה תבין (שבת קלב). **מילה דוחה צרעת**, רצה לומר, כמו מילה למול ערלת לב ישראל דוחה שבת כך דוחה צרעת, כי המזכה רבים אין חטא וכו' שיהיה מוציא רע: (תולדות יעקב יוסף פרשת קדושים)

והסיר הכהן את הנגע שבעת ימים. (יג ד) ענין הסגר ז' ימים, כדאיתא במילה בן ח' ימים כדי שיעבור עליו שבת אחד כן איתא במדרש ובזוה"ק, כי השבת קודש מחזק הכח שיוכל לסבול יסורי המילה ובכאן שירד כל כך עד שנענש משמים בצרעת מוכרח להסגר ז' ימים ויעבור עליו שבת קודש שרמזו שבת בו תשב, ויתעורר בו ניצוץ היהודית אשר בפנימית לבו שבא בירושה מאבות הקדושים: (שפתי צדיק)

וביום השמיני. פסוק זה יש בו תיבות ואותיות כמו שבפסוק ויכולו (בראשית ב) לומר שמילה דוחה שבת. (בעל הטורים) והוסיף באזור אליהו (לר' אליהו מאיזמיר) שבא לרמז שביום שיש בו מילה יש שמחה להקדוש ברוך הוא כיום בריאת שמים וארץ, גם לרמז שיש בשעת מילה הארת שבת, ויש להוסיף גם כן שמילה ניתנה בשמחה, וכמו כן שבת וכן כתב הבית יוסף (בטור אורח חיים סימן רפח) שלכן אומרים בתפילת שבת ישמחו במלכותך. וכן אומרים בתפילת שלש רגלים, וישמחו בך ישראל מקדשי שמך. ונאמר (במדבר י) וביום שמחתכם. ואמרו בספרי אלו השבתות. הרי שמצות אלו ניתנות בשמחה ונעשות בשמחה:

וביום השמיני ימול בשר ערלתו. חמשה תיבות, וכן במעשה דינה בת יעקב נזכר חמשה פעמים מילה, כנגד חמשה חומשי תורה, ומעשה המילה חמשה דברים, כדאיתא במסכת שבת (קלג א). עושין כל צרכי מילה בשבת, מוהלין, ופורעין, ומוצצין, ונותנין עליה אספלגית, וכמון, ותנן (שבת קלז). קטן נימול לח' לט' ליי' ליי' ליי' (חתן דמים):

ואפשר להוסיף שבמילה **הוזכר הלשון ועדיין עושין אותה בשמחה**, בשמחה אותיות בחמשה, שעל ידי שמלין עצמן מתקנין את שאר חמשת הערלות:

וביום השמיני ימול בשר ערלתו. (יב ג) ואפילו בשבת... ואפילו כשיש צרעת במקום אפילו הכי יכול למול ולקוץ את הצרעת: (שבת קלב ועוד הרבה מקומות)

בספר אמונה ובטחון להרמב"ן ז"ל (פרק כא) כתב, מילה דוחה שבת מפני שהיא קבועה בגופו של אדם ואין הפסק לקיומה אבל השבת יש לה הפסק במוצאי שבת, והשבת דוחה את התפילין משום שכבר התחילה השבת בשעה שאין מצות תפילין נוהגת כיון שמצות תפילין היא ביום ולא בלילה ובליל שבת אין מניחים תפילין ולכך כיון שהתחילה מצוות השבת אין לדחותה מפני מצוה אחרת שאינה פיקוח נפש ולא גזירת הכתוב:

הטעם שמילה דוחה שבת, דאיתא (במדרש ובסנהדרין קי:): לחד דעה שהתינוק בא לעולם הבא משעה שנימול לא מקודם, נמצא שעל ידי זה מתקן אותו לעולם הבא, והיינו ק"ו (שבת קלב). רבי אלעזר בן עזריה אומר מה מילה שהיא אחת מאיבריו של אדם דוחה את השבת קל וחומר לפיקוח נפש שדוחה את השבת) השתא מילה שאיננו אלא תיקון אחד מאיבריו שהתינוק בוודאי לא פגם ולא חטא מכל מקום כיון שאבר אחד צריך תיקון והוא מונעו מעולם הבא דוחה שבת מכל שכן פיקוח נפש שאפשר שכל גופו פגום בעבירות אין מתוס בבשרו ועל ידי שעה אחת שיחיה יתקן כל גופו ונשמתו מכ"ש שדוחה שבת ואתי שפיר דקאמר מילה אחד מאיבריו: (חתם סופר)

נראה לפרש את הגמרא, (מסכת סנהדרין דף צח). רבי יהושע בן לוי אשכח לאלהו דהוי קיימי אפיתחא דמערתא דרבי שמעון בן יוחאי... אמר ליה אימת אתי משיח, אמר ליה זיל שיליה לדידיה, והיכא יתיב, אפיתחא דקרתא, ומאי סימניה, יתיב ביני עניי סובלי חלאים וכולן שרו ואסירי בחד זימנא איהו שרי חד ואסיר חד אמר דילמא מבעינא דלא איעכב. יש לפרש, שבזכות המילה נגאלו ממצרים, ובזכות זה יגאלו לעתיד לבא, והיינו גדולה מילה שהיא דוחה את הנגעים מן מלך המשיח שיבוא לגאלנו אמן: (קובץ כרם שלמה)

בזזה תבין מילה דוחה צרעת (שבת קלב). רצה לומר, כמו מילה למול ערלת לב ישראל דוחה שבת כך דוחה צרעת, כי המזכה רבים אין חטא וכו' שיהיה מוציא רע: (תולדות יעקב יוסף קדושים)

וביום השמיני ימול. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קלב:) וביום אפילו בשבת. ויש להבין למה כתבה התורה דוקא כאן שמצות מילה דוחה שבת, אלא ידוע שהקדוש ברוך הוא בעצמו, הוא ולא אחר, ירד לגאול את ישראל ממצרים שהיתה מקום טנופת ומקום טומאה, והיתה כבית הקברות, יען (שמות יב) כי אין בית אשר אין שם מת. ועל אף שהקדוש ברוך הוא הוא כהן (זבחים קב.) כביכול ירד למקום טומאה להציל את בני ישראל, ואם תשאל, למה באמת היה רשאי לטמא עצמו משום כך, יש לומר דהנה הקשו בתוספות (בי"מ קיד: ד"ה אמר) לגבי אליהו הנביא שהחיה את בן הצרפית, כדכתיב (מלכים א יז) ויתמודד על הילד וגו'. והלא אליהו כהן הוא והיאך היה רשאי להיטמא, ותירצו, דמשום פיקוח נפש היה מותר, והנה זה שפיקוח נפש דוחה לא תעשה נלמד (שבת שם) בקל וחומר ממצות מילה שהיא באחד מאבריו של אדם ודוחה את השבת, כל שכן פיקוח נפש שדוחה את השבת, וידוע שכאשר ישראל היו במצרים, לא היה פיקוח נפש גדול מהוצאתם משם, ממ"ט שערי טומאה, (זו"ח ר"פ יתרו) ובזה תתבאר סמיכת הפרשיות (סוף פרשת שמיני) כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים וגו'. ואם תקשה היאך היה רשאי כביכול בעצמו להוציאם ממקום טומאה, מאחר שאין בית אשר אין שם מת. לכך סמך, וביום השמיני ימול. אפילו בשבת ואם מילה היא אחד מאבריו של אדם דוחה שבת, קל וחומר פיקוח נפש דדוחה שבת כאמור, ועל אחת כמה וכמה שרשאי כהן לטמא עצמו בשביל פיקוח נפש, כמו שעשה אליהו, ולפיכך הוציאם הקדוש ברוך הוא בעצמו ממצרים, אף שהוא מקום טומאה, דאין לך פיקוח נפש גדול מזה: (כסף נבחר)

וביום השמיני ימול. ימול. מבנין נפעל, כמו לא יכון ויהיה מגזרת (יהושע ה) מולים היו. ויתכן להיותו חסר נו"ן מגזרת ונמלתם כמו (במדבר ל) איש כי ידור נדר. ויחסר המל כמו אביו או בית דין: (אבן עזרא) נראה לומר בטעם הדבר שנשתנה מצוה זו המילה שמלבד המצוה בעצם המילה שעל זה ממנה האב את המוהל לקיים המצוה בשליחותו צריך גם שיהא סנדק המסייע ומחזיק התינוק בשעת המילה, ונראה לומר בזה, דהנה ידוע מה שחקרו בגדרה וענינה של מצות מילה אי המצוה הוא מעשה המילה או מה שהוא נימול והוסרה ערלתו, ובלשון הכתוב וביום השמיני ימול. יש לפרש תרוויהו למול ושיהא נימול, וכמו שכתב באבן עזרא שם ימול מבנין נפעל וכו' ויתכן להיותו חסר נו"ן מגזרת ונמלתם וכו'. ויחסר המל כמו אביו או בית דין ע"ש, ומבואר דבהך קרא משמעות שניהם איכא, למול ושיהא נימול, ועל כל פנים נמצינו למדים דמשונה מצוה זו של מילה משאר מצות התורה שמלבד עצם המצוה בהמילה איכא מצוה מיוחדת בההשתדלות והסיוע שיהא בנו מהול, ואפשר דמהך טעמא מעמיד האב גם מוהל וגם סנדק שמצות מילה המוטלת עליו היא בשני דברים המצוה למול בעצם והמצוה בההשתדלות והסיוע שיהא בנו מהול ואת המוהל ממנה בשליחותו שיקיים בשבילו את המצוה למול ואת הסנדק ממנה בשליחותו לקיים: (ציב פתגם)

וביום השמיני ימול. אין כתיב שם שיוציא הוצאות על המילה, בא וראה כמה ישראל מחבבין את המצות שהם מוציין הוצאות כדי לשמור את המצות ולשמור בהם, אמר הקדוש ברוך הוא אתם משמרים את המצות ותשמחו בהן אני מוסיף לכם שמחה שנאמר (שם כט) ויספו ענוים בה' שמחה וגו': (תנחומא)

ונראה לתת טעם לסמיכת וביום השמיני עם מה שלפניו, שבא לתת טעם לעכבת המילה עד יום השמיני, ולא צוה למול ביומו, כמו שמצינו במקנת כסף, לזה כתב אחר אומרו וטמאה שבעת ימים וביום השמיני וגו', לומר כי לטעם זה הוא שעכב המילה, והיא על דרך אומרם זכרונם לברכה (נדה לא:): כדי שלא יהיו כל העולם שמחים ואביו ואמו עצבים: (אור החיים)

ימי ההילולא של צדיקים בשבוע זה

הרה"ק ר' שלמה הכהן מרדומסק (תפארת שלמה) זי"ע	יום שני כט אדר
הרה"ק ר' מרדכי האגר (האדמו"ר מוויז'ניץ מונסי) זי"ע	
הגאון ר' שמואל הלוי קעלין (מחצית השקל) זצ"ל	יום שלישי א' ניסן
הרה"ק ר' אלימלך מגראדזיסק זי"ע	
הרה"ק ר' שלום דובער (הרש"ב מליובאוויטש) זי"ע	יום רביעי ב' ניסן
הרה"ק ר' יעקב יוסף (האדמו"ר מסקווירא) זי"ע	
הרה"ק ר' יוחנן מרחמיסטריווקא בהרה"ק ר' מרדכי (המגיד מטשרנוביל) זיע"א	יום שישי ד' ניסן
הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל מאפטא (אוהב ישראל) זיע"א	
הרה"ק ר' שניאור זלמן ב"ר שלמה מלובלין (תורת חסד) זצ"ל	שבת קודש ה' ניסן

עובדות וסיפורי צדיקים מבעלי ההילולא בשבוע זה

סירב לסנדקאות כי אבי הבן רשע

בעיר ראדאמסק היה מסור פעם נולד בן להמסור והלך המסור להתפארת שלמה זי"ע ואמר כי רוצה לכבד את הרבי במצות סנדקאות, אמר התפארת שלמה, זע נאר קוקט עם אהן, די עבירות טוט ער אליין, די מצות איז ער מיר מכבד, (הביטו עליו העבירות הוא עושה בעצמו והמצות הוא מכבד אותי) נעשה להיפך, המצוות אתה תעשה והעבירות תכבד אותי, ענה האיש רבי מען טאר דאך נישט אפזאגין א מצוה, (רבי הלא אין מסרבין במצוות), אמר התפארת שלמה, זעה נאר א קארגער יונג, ער טוט טויזנט עבירות א טאג, מיר פארגינט ער נישט איין עבירה, (אתה רואה הצר עין, הוא עושה אלף עבירות ביום ואותי לא מניח לעשות עבירה אחת): (אוצר ישראל)

כבוד לנימול כשהרבי סנדק ולכן נותנים לרבי סנדקאות אצל כל הבנים

הרבי הרש"ב מחב"ד שאל את הרה"ח ר' אלחנן מרוזוב מדוע לא כיבד אותו בסנדקאות גם בבנו השני, ויענהו שאין נוהגים לכבד אדם אחד להיות סנדק לשני אחים, השיב הרבי במה דברים אמורים כשזה כבוד הסנדק אבל כאשר על ידי זה יהיה כבוד לרך הנימול נותנים לאותו אדם להיות סנדק אצל שני אחים: (קובץ מנהגי חב"ד בעניני ברית מילה)

כוונת המוהל

המוהל הרה"ח ר' חיים עוזר מרינובסקי ז"ל סיפר בשם ר' שמואל פלעשניצער שהיה נוכח בברית שבו שימש כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נשמתו עדן סנדק, והורה אדמו"ר למוהל שמלבד הילד והחיתוך לא יחשוב בעת המילה על שום דבר: (פרדס חב"ד)

בסעודת הברית המוהל יושב בראש השולחן

הרה"ח ר' שמואל גלפרין בתקופת לימודיו בתומכי תמימים למד שחיטה ומילה, יום אחד והוא עודנו בחור נולד בן ליהודי כפרי, הכפרי הזמין אותו להיות המוהל ואת הרבי הרש"ב להיות סנדק, שאל אותו הרבי מי יהיה המוהל ענה הכפרי תלמיד שלכם שמואל פלעשניצער, הרבי ידע ששמואל הוא מוהל מתחיל וחשש שהעובדה שהוא יצטרך לבצע את מלאכתו לפני הרבי תגרום לו לפחד ומורא, דבר שעלול להפריע לו במלאכתו משום כך ביקש הרבי מהכפרי שישאל את שמואל האם לא יפחד לבצע את המילה כשהרבי ישמש סנדק, שמואל שרצה לזכות למול תינוק שהרבי הוא הסנדק שלו הבטיח נאמנה שהדבר לא יפריע לו, כשהרבי הגיע לברית המילה ניגש למקום שבו סידר המוהל את כלי המילה, נטל את סכין המילה בידו הביט בה והפטיר סכין נאה, מאז השתמש למילה רק בסכין זו, בעת הברית הביט הרבי השמימה, לאחר הברית כשכולם נטלו ידיהם לסעודת המצוה והרבי בראשם הצטנף שמואל בפינה, קרא לו הרבי ואמר, מוהל צריך לשבת בראש השולחן: (שבועון כפר חב"ד גיליון 829 עמ' 48)

סעודת ברית במאכלי חלב

המגן אברהם והמחצית השקל (או"ח סי' רמ"ט סק"ו) הביאו שאין יוצאים סעודת ברית מילה במאכלי חלב: הבעל ברוך טעם אמר, שאחת הסיבות מחדירת הריפורם בגרמניה היא, מפני שהפסיקו לעשות סעודה של בשר בברית, והחליפו בסעודה חלבית: (דברי יחזקאל השלם דף ק"ב)

קפה וחלב בברית

סיפר לי איש אחד כי שמע מהרב הצדיק הקדוש מאפטא שאמר על פי הלצה על זה שנותנים רק קאווע קפה על ברית מילה וז"ל "איך זעה נישט אז פין דיא מילעכיגע קאווע זאל אויף וואקסין עטוואס איין רעכט קינד" [אינני רואה שמחלב עם קפה יוכל לגדול ילד כראוי]: (ילקוט אהב ישראל בשם ספר טהרת הנפש)

הקפדה על סעודת ברית

האדמו"ר מאפטא זי"ע כאשר בא לפעמים באיזה עיר בדרך והיו מכבדין אותו בסנדק היה שואל את המוהלים אם לפעמים היו על איזה ברית מילה שלא עשו סעודה ואז לא היה רוצה להיות עמהם בצירוף על הברית מילה עבור זה ע"כ: (ילקוט אוהב ישראל בשם ספר טהרת הנפש)

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה

היו שותפים במצוות המילה

ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים

שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,

עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח

ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציכם, אמן.

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות